

Sygn. akt VI Gz 57/18

POSTANOWIENIE

Dnia 28 luty 2018 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SO Beata Hass – Kloc

Sędziowie: SSO Marta Zalewska (spr.)

SSR del do SO Grzegorz Pliś

Protokolant: asyst. sędz. Joanna Gołąbek

po rozpoznaniu w dniu 28 luty 2018 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy w postępowaniu upadłościowym

obejmującym likwidację majątku dłużnika: **Przedsiębiorstwa (...) w R.” SA w R.**

na skutek zażalenia kuratora upadłego na postanowienie Sądu Rejonowego w Rzeszowie V Wydziału Gospodarczego Sekcja ds. Restrukturyzacyjnych i Upadłościowych z dnia 7 lipca 2017 r., sygn. akt V GUp 9/06/1212

postanawia:

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że oddalić wniosek Syndyka L. N. o zwiększenie ostatecznego wynagrodzenia w postępowaniu upadłościowym (...) „ (...) w R..

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 7 lipca 2017 r. Sąd Rejonowy w Rzeszowie V Wydział Gospodarczy Sekcja ds. Restrukturyzacyjnych i Upadłościowych ustalił ostateczną wysokość wynagrodzenia Syndyka Masy Upadłości L. N. (2) na kwotę 182 000 zł brutto, pomniejszając to wynagrodzenie o pobrane przez M. S. w toku postępowania zaliczki na wynagrodzenie w łącznej kwocie 160 000 zł.

W uzasadnieniu Sąd wskazał, że postanowieniem Sądu Upadłościowego z dnia 27 lipca 2006 r. ogłoszono upadłość (...) Przedsiębiorstwa (...) S.A.” w R.. W toku postępowania doszło dwukrotnie do zmian sposobu prowadzenia postępowania upadłościowego: w dniu 4 kwietnia zmieniono postanowienie o ogłoszeniu upadłości poprzez ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu oraz wyznaczenie w miejsce Syndyka - Nadzorcy Sądowego w osobie M. S.. Przyznane przez Sąd Rejonowy w Rzeszowie wynagrodzenie ostateczne Syndyka M. S. w kwocie 160.000,00 zł zostało wypłacone w całości. Możliwość podjęcia czynności zmierzających do zakończenia postępowania upadłościowego, w tym na określenie wynagrodzenia ostatecznego dla Syndyka miał wpływ fakt, iż przysługująca masie upadłości należność od W. S. (1) prowadzącego działalność gospodarczą na wniosek Syndyka M. S. została wyłączona z masy upadłości. Z uwagi na śmierć Syndyka M. S. nowym Syndykiem wyznaczono L. N. (2). Syndyk uzyskał informacje poświadczające, że w przypadku zbycia nieruchomości zabudowanych wchodzących w skład masy Upadłości W. S. (1) z sum uzyskanych z ich sprzedaży po zaspokojeniu wierzycieli hipotecznych znaczna część środków pieniężnych zostanie przeznaczona na zaspokojenie wierzycieli na zasadach ogólnych. Nowo powołany (...) zlecił więc opracowanie stosownej opinii, która wskazała na celowość kontynuowania postępowania

upadłościowego Spółki (...). Powyższe oznacza, że niezbędna jest ze strony Syndyka dodatkowa aktywność, w wyniku której wierzyciele będą zaspokojeni w wyższym stopniu.

Syndyk podjął analizę dokumentów z oszacowania majątku W. S. (1) w celu określenia możliwych wpływów z upłynnienia tego majątku w kontekście kwot do zaspokojenia wierzycieli wg sporządzonej listy wierzytelności. Podjął także rozmowy z wierzycielami zabezpieczonymi w zakresie wyjaśnienia, skąd wynikają różnice pomiędzy wpisami w Księgach Wieczystych prowadzonych dla nieruchomości będących masą upadłości W. S.. W efekcie tych działań na wniosek Syndyka uchylono postanowienie Sędziego Komisarza w zakresie wyłączenia z masy wierzytelności przysługującej od W. S..

Ustalając wysokość wynagrodzenia Syndyka Sąd Rejonowy przyjął, że zastosowanie w sprawie będą miały przepisy ustawy Prawo Upadłościowe i naprawcze w brzmieniu pierwotnym tj. w wersji obowiązującej przed 10 października 2007 r. i wejściem w życie ustawy z dnia 15 czerwca 2007 r. o licencji Syndyka (Dz. U. Nr 123, poz. 850) Jak wskazał Sąd I instancji, pomimo, że w przedmiotowej sprawie wstępne wynagrodzenie ustalono co prawda po dacie 10.10.2007 r., jednak przy dwukrotnej zmianie opcji prowadzonego postępowania. Zatem, zdaniem Sądu, procentowe wynagrodzenie oparte o wartość funduszy masy oceniane winno być globalnie, a więc przez pryzmat przyznanych w toku postępowania wynagrodzeń i zaliczek na rzecz pierwotnie ustanowionych: Syndyka, następnie Nadzorca Sądowego i ponownie Syndyka. Tym samym w ocenie Sądu I instancji wszystkie przyznane w toku postępowania wynagrodzenia muszą mieścić się w 5 %, co było pierwotnie podstawą wynagrodzeń M. S.. Sąd powołał treść art. 162 pr. up. i n. w brzmieniu pierwotnym i biorąc pod uwagę nowe okoliczności w sprawie, ujawnione już po ustaleniu ostatecznej wysokości wynagrodzenia uznał, że zasadnym jest zwiększenie kwoty wynagrodzenia z 160 tys. zł do 182 tys. zł, z uwzględnieniem pobranego przez zmarłego Syndyka wynagrodzenia. W ocenie Sądu przyznane wynagrodzenie jest adekwatne do zwiększonego i dodatkowego nakładu pracy Syndyka, jak również do uzyskanych efektów. Mieści się także w ustawowych ramach. Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia Sąd powołał przepisy art. 162 i art. 165 ust. 2 prawa upadłościowego i naprawczego.

Na powyższe postanowienie zażalenie wniósł kurator upadłego (k. 4980-4982), w którym zaskarżył je w całości i wniósł o jego uchylenie.

Skarżący zarzucił naruszenie art. 162 ust 4 , art. 164 i art. 165 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze, wskazując, że w nin. sprawie nie zachodzą okoliczności , które mogłyby uzasadniać zwiększenie wynagrodzenia syndyka. Syndyk nie udowodnił i nie wykazał zwiększonego i dodatkowego nakładu pracy. Nowe okoliczności, które ujawniły się w sprawie nie dawały podstaw do zwiększenia ustalonego poprzednio wynagrodzenia dla Syndyka. W ocenie skarżącego samo podjęcie przez Syndyka rozmów z wierzycielami w kontekście zajętych nieruchomości czy analiza dokumentów nie może w żaden sposób świadczyć o zwiększonym nakładzie pracy przez Syndyka, a wyłącznie typowym prowadzeniem przez niego sprawy.

W piśmie z dn. 26.01.2018 r. Syndyk (...) „(...)w R.” SA wniósł o oddalenie zażalenia jako bezzasadnego. Podwyższenie wynagrodzenia ostatecznego Syndyk uzasadniał zwiększonym nakładem swojej pracy i podjętych czynności. Wskazał, że po objęciu przez niego funkcji po poprzednim Syndyku zachodziła konieczność zweryfikowania okoliczności związanych z możliwością zaspokojenia w postępowaniu upadłościowym wierzycieli (...) „(...)w Rzeszowie” SA z należności przypadających od dłużnika W. S. (1) (obecnie upadłego). Podjęte przez Syndyka czynności doprowadziły do zmiany poprzednio wydanego postanowienia o wyłączeniu z masy upadłości wierzytelności (...) przypadających od tego dłużnika. Tym samym postępowanie upadłościowe trwa nadal i zmierza do ściągnięcia wierzytelności od W. S.. W tym czasie, do zakończenia postępowania upadłościowego Syndyk jest obowiązany prowadzić księgowość, sprawozdawczość i podejmować wszelkie czynności na rzecz masy upadłości aż do dnia wykreślenia jej z rejestru, co predestynuje go do otrzymania wynagrodzenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Wniosek Syndyka L. N. o zwiększenie wynagrodzenia ostatecznego podlegał oddaleniu, jednak z przyczyn innych, niż wskazane w zażaleniu skarżącego.

Na wstępie przed oceną wniosku Syndyka o podwyższenie wynagrodzenia ostatecznego należało ustalić, które przepisy zmieniającej się kilkukrotnie Ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze... znajdują w sprawie zastosowanie. Przed oceną tego, ponieważ z uzasadnienia I instancji nie wynika chronologia zdarzeń, implikujących do poszukiwania na ich podstawie przepisów właściwych, sąd II instancji ustalił na podstawie informacji uzyskanej od P. K. S. B. – D. z akt postępowania upadłościowego V GUp 9/06, że :

- 1/ 27.07.06r. ogłoszono upadłość likwidacyjną,
- 2/ 4.04.2008r. zmiana na upadłość układową,
- 3/ 17.11.2008r. zmiana na upadłość likwidacyjną,
- 4/ 09.09.2009r. ustalenie przez sąd wstępnego wynagrodzenia syndyka,
- 5/ 21.05.2013r. ustalenie przez sąd ostatecznego wynagrodzenia syndyka.

Ustawa Prawo upadłościowe... została wprowadzona w roku 2003, zaś zmiana przepisów regulujących zasady wynagrodzenia syndyka nastąpiła w dniu 10.10. (...). Kolejne zmiany w tym zakresie przepisów nastąpiły w dniu 2.05.2009r., następnie 1.01.2016r. Wg przepisów przejściowych tych 2 ostatnich nowelizacji zastosowanie znajdują przepisy obowiązujące na datę ogłoszenia upadłości, a więc na datę 27.07.2006r., które to przepisy art. 162 i 165 w ówczesnym, pierwotnym brzmieniu zastosował sąd I instancji. W niniejszej sprawie, wbrew jednak opinii tego Sądu, znajdują zastosowanie przepisy Ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze z uwzględnieniem zmian wprowadzonych w dniu 10.10.2007 r. ustawą z dn. 15 czerwca 2007 r. o licencji syndyka (Dz.U.2007.123.850), a to z uwagi na treść przepisu przejściowego , tj. art. 23 ust. 2 tej ustawy, zgodnie z którym w sprawach, w których określono wstępne wynagrodzenie Syndyka przed dniem wejścia w życie ustawy, do wynagrodzenia Syndyka stosuje się przepisy dotychczasowe. A contrario; jeżeli wstępne wynagrodzenie Syndyka zostało określone po dacie 10.10.2007 r., a miało to miejsce w niniejszej sprawie (w dniu 9.09.2009 r.), do zasad wynagradzania Syndyka należy stosować przepisy w brzmieniu wprowadzonym w/w ustawą z dnia 15.06.2007 r. o licencji syndyka. Przywołana przez Sąd I instancji argumentacja przemawiająca za zastosowaniem do nin. sprawy przepisów ustawy w brzmieniu pierwotnym jest niezrozumiała, a nadto nieprawidłowa. W świetle zatem znajdującej zastosowanie w sprawie regulacji podstawę prawną określenia wysokości wynagrodzenia syndyka masy upadłości stanowi przepis art. 162 ust. 1 p.u.n. w brzmieniu : Syndyk, nadzorca sądowy i zarządca mają prawo do wynagrodzenia za swoje czynności odpowiadającego wykonanej pracy. Górną granicę wynagrodzenia syndyka określa natomiast co do zasady art. 162 ust. 2 p.u.n., który stanowi, że: łączna kwota wynagrodzeń przyznanych w postępowaniu nie może przekroczyć 3% funduszu masy upadłości oraz sum uzyskanych z likwidacji rzeczy i praw obciążonych rzeczowo. Wysokość wynagrodzenia syndyka, nadzorcy sądowego i zarządcy nie może przekroczyć stu czterdziestokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Nadto, aby ustalić wysokość ostatecznego wynagrodzenia syndyka, istotne znaczenie ma norma art. 165 ust. 2 p.u.n., która stanowi, że ostateczną wysokość wynagrodzenia ustala sąd po zatwierdzeniu sprawozdania syndyka, nadzorcy sądowego albo zarządcy z ich działalności, biorąc pod uwagę w szczególności stopień zaspokojenia wierzycieli, nakład pracy, koszty zatrudnienia innych osób w związku z czynnościami syndyka, oraz czas trwania postępowania. Choć art. 165 tego wprost nie stanowi, nie budzi wątpliwości, że sprawozdanie, na podstawie którego dochodzi do ustalenia ostatecznego wynagrodzenia Syndyka to sprawozdanie ostateczne. Powołane powyżej regulacje Ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze obowiązujące w stanie prawnym od 10.10.2007 r. zawierały jednak rozwiązania niekonsekwentne i wzajemnie sprzeczne, jeśli idzie o zasady przyznawania wynagrodzenia Syndykom. Chodzi tu zwłaszcza o zestawienie treści art. 165 ust 2 z brzmieniem art. 164 ust. 3 oraz art. 168 ust. 4 puin. Przepis art. 164 ust. 3 stanowił, że syndyk traci prawo do wynagrodzenia i do zwrotu wydatków, jeżeli nie zażąda ich przed upływem terminu do wniesienia zarzutów

przeciwko planowi ostatniego podziału (...) Z kolei zgodnie z art. 165 ust 2 powołanej ustawy ostateczną wysokość wynagrodzenia ustala sąd po zatwierdzeniu sprawozdania syndyka, zgodnie zaś z art. 168 ust. 4 puin ostateczne sprawozdanie obejmujące sprawozdanie ze swoich czynności oraz sprawozdanie rachunkowe Syndyk składa dopiero po zakończeniu swojej działalności, tj. po wykonaniu ostatecznego planu podziału. Zważywszy na niekonsekwencję w zakresie momentu, w jakim Syndyk powinien wystąpić z wnioskiem o ustalenie wynagrodzenia ostatecznego (na etapie zarzutów do planu podziału czy już po zakończeniu swojej działalności) praktyka orzecznicza wypracowała rozwiązanie polegające na tym, że wnioski Syndyka o przyznanie wynagrodzenia ostatecznego winny być i były składane na etapie ostatecznego planu podziału przed zatwierdzeniem sprawozdania ostatecznego. Stosowną nowelizację art. 165 ustawodawca wprowadził jednak później, bo w dniu 2.05.2009r. a na mocy przepisu przejściowego tej noweli, tj. art. 5 w sprawach, w których ogłoszono upadłość przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe, a więc przepisy w brzmieniu obowiązującym od 10.10.2007r.

Mając na uwadze powyższe należy wskazać, że w przedmiotowej sprawie Syndyk kierując się ochroną wierzycieli, uzyskał zmianę postanowienia Sędziego Komisarza z dn. 12 czerwca 2014 r. V GUp 9/06/188 w zakresie dot. pkt 2 tego postanowienia, dotyczącego wyłączenia z masy upadłości (...) „(...) w R.” SA wierzytelności przysługującej spółce od dłużnika W. S. (1) (obecnie upadłego). Powyższa wierzytelność w kwocie 910 953,96 zł została postanowieniem z dnia 3 marca 2017 r. (k. 4964) ponownie włączona do masy i podlega dochodzeniu przez Syndyka, zaś w sytuacji dokonania sprzedaży nieruchomości należących do w/w dłużnika masa upadłości (...) może liczyć na zaspokojenie w zakresie 150 000 zł. Włączenie do masy nowego składnika oznacza, że przed Syndykiem urzeczywistnia się obowiązek przygotowania nowego ostatecznego planu podziału funduszy masy, a po jego wykonaniu złożenia sprawozdania ostatecznego po zakończeniu swoich czynności. Dopiero zatem po zakończeniu postępowania związanego z dochodzeniem tej należności będzie wiadomym, jakie środki pieniężne osiągnięto w wyniku podjętych przez Syndyka działań i ile wyniosły fundusze masy upadłości, a tym samym na ile zostaną zaspokojeni wierzyciele oraz jak długo trwało postępowanie upadłościowe. Na obecnym etapie nie jest wiadomym nawet w przybliżeniu, czy i kiedy wpłyną środki z spieniężonej wierzytelności włączonej do masy, zatem wniosek Syndyka o zmianę wynagrodzenia ostatecznego jest przedwczesny. Zakres czynności, do których w odpowiedzi na zażalenie odwołał się Syndyk: prowadzenie księgowości, sprawozdawczości do czasu zakończenia postępowania należą do typowych czynności wymaganych prawem upadłościowym, co nie oznacza samo przez się, że nie należy się dodatkowe wynagrodzenie dla nowego syndyka za okres ich podejmowania, lecz przepis art. 165.3 nowelizacji, wprowadzonej w dniu 2.05.2009r. pozwalający na wcześniejsze ustalenie wynagrodzenia ostatecznego wg wskazanych tam kryteriów nie ma zastosowania w sprawie, co sąd wyżej ustalił. Zastosowanie znajduje przepis art. 165 w brzmieniu obowiązującym od 10.10.2007r. do 02.05.2009r. Całościowy zatem zakres czynności podejmowanych przez syndyka w toku postępowania upadłościowego będzie dopiero wiadomy najwcześniej na etapie ewentualnie nowego ostatecznego planu podziału, gdy będzie wiadome, czy i jakie środki wpłynęły od upadłego dłużnika W. S.. Teraz nie jest możliwa ocena żadnych z ustawowych kryteriów, stanowiących podstawę zwiększenia ostatecznego wynagrodzenia Syndykowi i wysokości tego zwiększenia, wymienionych w art. 165 puin w brzmieniu obowiązującym od 10.10.2007 do 2.05.2009r. Nie jest bowiem znany obecnie ani stopień zaspokojenia wierzycieli, ani nakład pracy syndyka, ani koszty zatrudnienia innych osób w związku z czynnościami syndyka, ani czas trwania postępowania, zatem wniosek syndyka jako przedwczesny podlegał oddaleniu.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji postanowienia na podstawie art. 386§1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i 13 § 2 k.p.c., oraz art. 35 pr. upadł. i napr.